

Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo na lata 2009-2016 przyjęty Uchwałą Nr III/01/2009 Zebrania Wiejskiego w Łęgowie z dnia 29 lipca 2009 roku
Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo na lata 2009-2016 zatwierdzony Uchwałą Nr XXVIII/37/2009 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 30 lipca 2009 roku
Zmieniony uchwałą (tekst jednolity) Nr 2/2010 Zebrania Wiejskiego w Łęgowie z dnia 9 sierpnia 2010 roku
Zmieniony uchwałą (tekst jednolity) Nr XLII/37/2010 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 12 sierpnia 2010 roku
Zmieniony uchwałą nr I/1/2011 Zebrania Wiejskiego w Łęgowie z dnia 17 sierpnia 2011 roku
Zmieniony uchwałą nr IX/46/2011 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 18 sierpnia 2011 roku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ŁĘGOWO na lata 2009 - 2016

Gmina Kielice, ul. Daszyńskiego 5, 14-220 Kielice

Łęgowo 2009

Spis treści

Spis treści.....	1
Wstęp	3
Rozdział I Powiązanie planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.....	5

Rozdział II Analiza zasobów sołectwa	7
2.1 Historia	7
2.2 Funkcje, jakie pełni wieś	9
2.3 Charakterystyka mieszkańców	9
2.4 Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia	11
2.5 Położenie i wygląd wsi	16
2.6 Stan otoczenia środowiska naturalnego.....	18
Klimat	18
Warunki naturalne.....	18
Szata roślinna.....	19
Świat zwierząt.....	20
Kopaliny.....	20
Gleby.....	21
Wody podziemne	21
2.7 Poziom rolnictwa i przedsiębiorczość.....	22
2.8 Kultywowanie tradycji	24
2.9 Ochrona zdrowia	29
2.10 Bezpieczeństwo publiczne	29
2.11 Infrastruktura techniczna	29
Drogi	29
Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja sanitarna.....	29
Gospodarka odpadami	30
Elektroenergetyka.....	30
Gospodarka cieplna i gazowa.....	30
Telefonizacja i internet.....	30
2.12 Oświata i edukacja.....	31
Rozdział III Analiza SWOT	34
Rozdział IV Wizja odnowy wsi	36
Rozdział V. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.....	37
Rozdział VI Zestawienie priorytetów, celów, zadań planu.....	38
Rozdział VII Harmonogram wdrażania planu z kosztorysem.....	49
Rozdział VIII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	50

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo dotyczy lat 2009-2016. Zasadniczą jego część stanowi rozpatrywanie zasobów i możliwości wsi oraz jej mieszkańców. Na tej podstawie sporządzona została analiza słabych i mocnych stron oraz analiza szans i niebezpieczeństw. Pozwoli ona na wyznaczenie kierunków odnowy miejscowości, nakreślenie priorytetów oraz wyliczenie działań, które w ich ramach będą realizowane.

Celem Planu Odnowy Miejscowości Łęgowo jest aktywizacja społeczna i gospodarcza obszaru zagrożonego wykluczeniem i włączenie go w procesy rozwojowe kraju i Europy oraz ochrona i wykorzystanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i atutów przyrodniczo – krajobrazowych wsi. Intencją Planu jest mobilizacja lokalnych społeczności i zainicjowanie chęci do działania na rzecz poprawy warunków i jakości życia we wsi. Ważne jest podniesienie i wzbogacenie atrakcyjności turystycznej gminy oraz poprawa jej wizerunku poprzez właściwe i ciekawe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w promowaniu regionu.

Łęgowo pełni funkcję rolniczą i mieszkalną. Znakomite położenie geograficzne sprzyja rozwojowi funkcji turystycznej i sportowo-rekreacyjnej. W takiej też kolejności układane były priorytety, w ramach których realizowane mają być działania zmierzające do odnowy wsi Łęgowo. Mieszkańcy w pierwszej kolejności pragną uczynić wieś miejscem atrakcyjnym do zamieszkania, funkcjonalnym, pełnym lokalnego kolorytu, dającym możliwości kultywowania tradycji i umożliwiającym stworzenie prawdziwej wspólnoty. Dopiero wtedy, jako społeczność ludzi świadomych swojej tożsamości i wrażliwych na potrzeby całej społeczności wiejskiej, mieszkańcy pragną uczynić z Łęgowa miejsce atrakcyjne dla turystów, których obok udogodnień infrastrukturalnych oraz pięknych krajobrazów przyciągać będzie atmosfera życzliwości panująca w miejscowości.

Rozwój wsi nastąpić ma poprzez jej, tzw. odnowę – czyli proces obejmujący bardzo szerokie spektrum działań, wpływających na podwyższenie jakości życia na wsi i tożsamości mieszkańców miejscowości. Siłą odnowy wsi są najważniejsze wartości związane z historią, kulturą, tradycją – wszystkim tym, co można objąć pojęciem dziedzictwa kulturowego wsi, zarówno w aspekcie materialnym i niematerialnym.

Odnowa wsi wynika z potrzeb mieszkańców. Przedsięwzięcia odnowy wsi mogą dotyczyć zarówno miejsc spotkań wiejskich (place, centra wsi, sale, świetlice), obiektów historycznych, zabytkowych; przestrzeni wiejskiej (zieleń, chodniki, stawy), jak i imprez kulturalnych (festyny, imprezy cykliczne, tematyczne), folkloru (zespoły taneczne, orkiestry), sportu i kultury fizycznej (boiska, siłownie, szlaki piesze, ścieżki rowerowe, zagospodarowanie kąpielisk, plaż), bezpieczeństwa (place zabaw, ograniczenie ruchu kołowego, parkingi), jak również ochrony środowiska (sanitariaty, kosze na śmieci), a także wizualizacji i informacji (tablice informacyjne dotyczące wszystkich ww. przedsięwzięć). To tylko niektóre przykłady, ponieważ odnowa wsi daje możliwość indywidualnego podejścia wynikającego z odrębności każdej wsi. Elementem spajającym wszystkie przedsięwzięcia, charakterystycznym dla tego procesu, jest współdecydowanie mieszkańców wsi w sprawach kierunków odnowy ich

miejsowości. Projekty odnowy wsi powstają w wyniku debaty lokalnej na poziomie sołectwa. Odnowa wsi jest próbą złamania stereotypu planowania centralistycznego, w którym to gmina decyduje o rodzaju przedsięwzięć w każdej miejscowości. Projekty powstają z uwzględnieniem realiów gminy: planu zagospodarowania, strategii gminy i budżetu. Dlatego też ważnym czynnikiem warunkującym sukces odnowy wsi jest partnerskie podejście do planowanych zadań, w tym jak najwcześniejsza współpraca przedstawicieli gminy z sołectwem.

Rozdział I Powiązanie planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego gminy

Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo opracowany został w oparciu o zapisy zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opublikowanym w Dz. U. Nr 38, poz. 220 z 2008 r.

oraz w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 kwietnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. Nr 65, poz. 417)

Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo na lata 2009-2016 przyjęty Uchwałą Nr III/01/2009 Zebrania Wiejskiego w Łęgowie z dnia 29 lipca 2009 roku

Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo na lata 2009-2016 zatwierdzony Uchwałą Nr XXVIII/37/2009 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 30 lipca 2009 roku

Zmieniony uchwałą (tekst jednolity) Nr 2/2010 Zebrania Wiejskiego w Łęgowie z dnia 9 sierpnia 2010 roku

Zmieniony uchwałą (tekst jednolity) Nr XLII/37/2010 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 12 sierpnia 2010 roku

Zmieniony uchwałą nr I/1/2011 Zebrania Wiejskiego w Łęgowie z dnia 17 sierpnia 2011 roku

Zmieniony uchwałą nr IX/46/2011 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 18 sierpnia 2011 roku

Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo jest zgodny z następującymi dokumentami strategicznymi gminy Kielice:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kielice (Uchwała Nr VII/51/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 25 kwietnia 2007);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Kielice (Uchwała Nr III/15/98 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 16 grudnia 1998 r.);
- [Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Kielice na lata 2007-2020](#) (Uchwała Nr VI/35/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 28 marca 2007 r.);
- [Plan Odnowy Miejscowości Kielice na lata 2007-2013](#) (Uchwała Nr VI/36/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 28 marca 2007 r.);
- [Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Kielice na lata 2007 - 2020](#) (Uchwała Nr VI/37/2007 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 28 marca 2007 r.);
- [Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Kielice na lata 2004-2007 z uwzględnieniem lat 2008-2011](#) (Uchwała Nr XXIV/66/2004 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 30 grudnia 2004 r.);
- [Strategia Rozwiązywania](#) Problemów Społecznych w Gminie Kielice na lata 2005-2015 (Uchwała Nr XXVII/13/2005 Rady Miejskiej w Kisielicach z dnia 20 kwietnia 2005 r.).

Plan jest również zgodny z dokumentami o znaczeniu ponadlokalnym i regionalnym. Są to:

- Strategia Rozwoju Powiatu Iławskiego;
- Programem Rozwoju Turystyki w obszarze Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego na lata 2004-2006 z perspektywą lat 2007-2013;
- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020 stanowiąca załącznik do Uchwały Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.

Rozdział II Analiza zasobów sołectwa

2.1 Historia

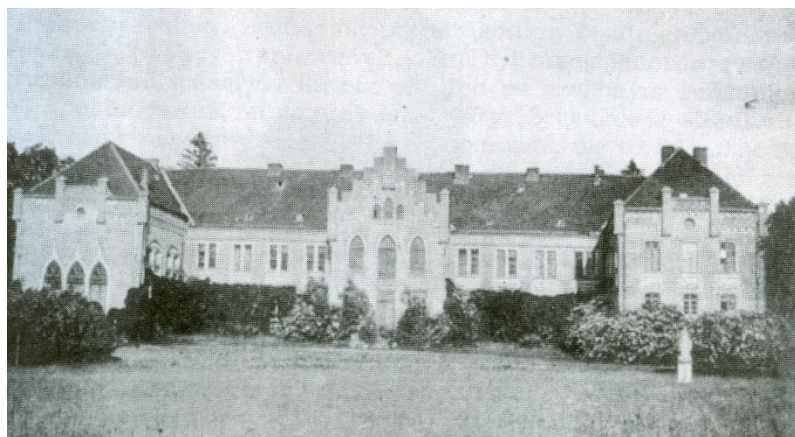
Łęgowo to wieś w gminie Kisielice, znajdująca się na trasie z Kisielic do Susza, wchodząca w skład włości potomków biskupa Pomezanii Georga von Polentz.

Zachowany w archiwach akt lokacyjny wsi Langenau (Łęgowo), wystawiony w roku 1387 przez kapitułę pomezzańską, zawiera wiadomości o istnieniu we wsi folwarku o pow. 17 ha oraz o tym, że wieś posiada grunty o powierzchni 131 włók. Cztery z nich należały do sołtysa, który był zasadźcą wsi, a cztery do parafii. Dokument mówi także o tym, że we wsi były już wtedy dwie karczmy płacące do kasy kapituły pomezjańskiej pełny czynsz.

Chociaż zachowany dokument lokacyjny Łęgowa jest datowany na rok 1387, to jednak pierwsza wzmianka o Łęgowie jest dużo wcześniejsza od daty wystawienia aktu lokacyjnego wsi i znajduje się w dokumencie datowanym na 1 stycznia 1313 roku. W dokumencie tym Łęgowo wymienione jest jako miejscowość granicząca z Gałdowem. Istnieją też wiadomości zawarte w dokumentach z 1315 i 1317 roku.

W dokumencie z 1315 roku Łęgowo nazywane jest łacińską nazwą „villa” – wieś, natomiast dokument z roku 1377 mówi o tym, że kapituła nadała Clavesowi Ponintisi przywilej wybudowania w Łęgowie wiatraka. Łęgowo doszczętnie zniszczone podczas wojny głodowej w roku 1414 i później podczas wojny 13-letniej (1453-1466), na długie lata przestało istnieć jako samodzielna wioska.

W związku z tym, że poza zabudowaniami wiejskimi spalony został także kościół, Łęgowo zostało włączone do parafii Kisielice.

Pałac w Łęgowie, stan z XIX wieku

Wieś gospodarczo odżyła dopiero w 1532 roku, gdy została własnością biskupa Pomezanii Georga von Polentz i pod rządami jego spadkobierców była centrum wszystkich włości Polentzów, którzy na potrzeby rezydencjalne zbudowali sobie w Łęgowie niewielki, parterowy dwór o dość prostej bryle. W roku 1600

Aleksander von Polentz wznosił z kamienia polnego i cegły nowy kościół i doprowadził do utworzenia na nowo parafii łęgowskiej, zlikwidowanej wskutek wojny 13-letniej.

W latach 1740-1750 Samuel von Polentz zachwycony okazałością rezydencji Fickensteinów w niedalekim Kamieńcu, przebudował pałac w Łęgowie na wzór pałacu kamienieckiego.

Rozbudowa dotyczyła bryły głównej pałacu, która tak, jak rezydencja Fickensteinów, usytuowana została na osi dużego westybulu i sali ogrodowej.

Pałac w Łęgowie

W roku 1830 Lina von Polentz poślubiła Alberta von Beckendorf und von Hindenburg, dziedzica niedalekiego majątku Neudeck. W wyniku tego mariażu Łęgowo weszło w skład rozległych dóbr ziemskich rodu Hindenburgów. Nowi właściciele dóbr łęgowskich w roku 1862 przebudowali dotychczasowy dwór Polentzów i postawili w jego miejsce neogotycki pałac, obecnie nieistniejący.

Kościół p.w. Niepokalanego poczęcia NMP w Łęgowie.

Wnętrze zabytkowego kościoła w Łęgowie

W 1857 roku zmieniono też konstrukcję kościoła zbudowanego w stylu niderlandzkiego renesansu. W wyniku przebudowy wieża pochodząca z 1600 roku otrzymała neogotycki wygląd.

Kościół, zgodnie z ostatnią wolą marszałka Paula von Hindenburg, odnowiony i wyremontowany w latach 1934-1936, jest zabytkiem architektonicznym I kategorii.

Kościół posiada bogate i wysokiej klasy artystycznej wyposażenie wnętrza. Na szczególną uwagę zasługuje umieszczony w ołtarzu manierystyczny obraz pt. „Sąd ostateczny” wykonany w 1601 roku przez Memlinga, malarza gdańskiego. Bardzo cenny jest drewniany fryz umieszczony pod gzymsem kościoła, zawierający 28 tablic z malowanymi olejno herbami najmożliwszych rodów pruskich i pochodząca z 1601 roku manierystyczna kazalnica z podobiznami czterech ewangelistów, malowanymi na płótnie przez malarzy włoskich w latach 1599-1604. Godna uwagi jest też empora wsparta na czterech bogato rzeźbionych kolumnach,

ozdobiona malowanymi na desce obrazami, które przedstawiają sceny biblijne. Cenny jest też kupiony w roku 1870 barokowy tron biskupi pochodzący z Prabut.

Już od XIV wieku wykorzystywano w Łęgowie naturalną siłę wiatru, budując wiatraki. Idea ta powróciła współcześnie i jest bliska realizacji.

2.2 Funkcje, jakie pełni wieś

Łęgowo jest jedną z czternastu wsi sołeckich znajdujących się na terenie gminy Kisielice. Leży w północnej części gminy w odległości 4 km od Kisielic i 18 km od Iławy, miasta powiatowego. Można stąd bezpośrednio dojechać do Kwidzyna i Iławy, kursując autobusy PKS Kwidzyn. Najbliższa stacja kolejowa znajduje się w Kisielicach.

Sołectwa w gminie Kisielice:

Lp.	Sołectwo	Wsie wchodzące w skład sołectwa
1.	Biskupiczki	Biskupiczki
2.	Butowo	Butowo
3.	Goryń	Goryń, Kantowo, Wałdowo
4.	Jędrychowo	Jędrychowo
5.	Klimy	Klimy
6.	Krzywka	Krzywka
7.	Limża	Limża
8.	Łęgowo	Łęgowo, Nowy Folwark, Stary Folwark
9.	Łodygowo	Łodygowo
10.	Ogrodzieniec	Ogrodzieniec
11.	Pławty Wielkie	Pławty Wielkie
12.	Sobiewola	Sobiewola
13.	Trupel	Trupel
14.	Wola	Wola

Opracowanie: Acus Consulting

Łęgowo pełni funkcję mieszkalną, turystyczną i rolniczą.

2.3 Charakterystyka mieszkańców

W skład sołectwa Łęgowo wchodzi wsie: Łęgowo, Stary Folwark i Nowy Folwark. Liczba mieszkańców sołectwa wynosi wg stanu na 31.12.2008 r.

Stan ludności miejscowości Łęgowo przedstawiał się na przestrzeni lat następująco:

	Łęgowo
2004	621
2005	616
2006	614
2007	609
2008	609

Liczba mieszkańców Łęgowa utrzymuje się na podobnym poziomie od pięciu lat. Do roku 2007 nieznacznie malała, w 2008 nastąpiła stabilizacja. Utrzymanie się liczby ludności przy ogólnie niskim wskaźniku przyrostu naturalnego w kraju oraz powszechnemu zjawisku migracji ze wsi do miast świadczy o atrakcyjności Łęgowa.

Szczegółowe dane demograficzne ludności Łęgowa dla roku 2008

ROK	OGÓŁEM	Dzieci	Mężczyźni	Kobiety	Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny	
					M	K	M	K
2008	609	143	304	305	203	189	27	52

Urząd Miasta i Gminy Kisielice

Struktura demograficzna społeczności lokalnej przedstawia się następująco: ponad 64% ogólnej liczby mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym, prawie jedna czwarta to dzieci. Osób starszych, w wieku poprodukcyjnym jest nieco ponad 12%. Społeczeństwo Łęgowa jest więc młode, sprzyja to potencjalnemu rozwojowi miejscowości.

Porównanie liczby mieszkańców Łęgowa z innymi miejscowościami gminy

Miejscowość	Sołectwo
Biskupiczki	
Butowo	
Goryń	
Jędrychowo	
Kantowo	
Klimy	
Krzywka	
Limża	
Łęgowo	
Lodygowo	
S.FolwarkN.Folwark/	
Ogrodzieniec	
Plawty W.	
Sobiewola	
Trupel	
Waldowo	
Wola	

Liczba miesz- kańców	141	240	648	428	148	285	132	146	609	330	191/90	341	85	190	245	29	54
-------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--------	-----	----	-----	-----	----	----

Opracowanie: Acus Consulting

Łęgowo jest drugą wsią pod względem ilości osób. Całe sołectwo liczy 890 osób (Łęgowo, Stary Folwark i Nowy Folwark). Duża liczba mieszkańców potwierdza atrakcyjność miejscowości. Ludzie chętnie się tu osiedlają i zakładają rodziny.

2.4 Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia

Sołtysem Łęgowa jest Pani Barbara Drypa. Jest to jej druga kadencja. Pani Drypa Jest także przewodniczącą Rady Sołeckiej i wchodzi w skład Rady Miasta. Oprócz niej w Radzie Miasta zasiada także Marek Bachor.

Rada Sołecka liczy pięcioro członków:

- **Barbara Drypa – Przewodnicząca**
- **Elżbieta Sobiech**
- **Anna Wołoszko**
- **Anna Ostrowska**
- **Ryszard Bartkowski**

Estetycznie utrzymana zieleń wiejska w Łęgowie

Zadbany ogródek mieszkańca Łęgowa

Łęgowo to dobrze zorganizowana i bardzo piękna miejscowość. Ludzie dbają o wygląd okolicy, domostwa są estetycznie utrzymane. Większość siedzib to domki jednorodzinne, często z ogródkami. Wizytówką Łęgowa jest obszar należący do kościoła, o który dbają

wszyscy mieszkańcy. Przystrzyżone trawniki i krzewy pięknie komponują się z zabytkowym budynkiem sakralnym oraz z plebanią.

Centrum kulturalnym wsi jest świetlica wiejska. To w niej odbywają się zebrania wiejskie, młodzież spędza swój wolny czas. Tu spotyka się Koło Gospodyń Wiejskich wielokrotnie nagradzane za swą działalność (m. in. drugie miejsce w konkursie „Więcej mleka wysokiej jakości” organizowanym przez Okręgową Spółdzielnię Mleczarską Susz, trzecie miejsce w konkursie na najładniejszy wieniec dożynkowy w 2006 roku). Świetlicą opiekuje się Rada Sołecka. W miarę możliwości przeprowadza małe remonty, maluje budynek w czynie społecznym. Wcześniej świetlica połączona była z siedzibą OSP. Mieszkańcy w przyszłości chcą dobudować pomieszczenia na wóz strażacki i miejsce spotkań strażaków. Chcieliby też ogrodzić posesję w celu zwiększenia bezpieczeństwa korzystających z niej ludzi oraz odnowić elewację.

Świetlica w Łęgowie

Budynek świetlicy nie jest ani ogrzewany, ani szczelny. Eternitowy dach nadaje się tylko do wymiany. Nie dość że materiał, z którego jest zbudowany, jest niebezpieczny dla zdrowia i życia ludzkiego, to jeszcze przepuszcza wodę i świetlica niszczy od wewnątrz. Brak instalacji grzewczej uniemożliwia utworzenie sali komputerowej, gdyż zimą sprzęt uległby zniszczeniu. Świetlica zimą jest praktycznie niewykorzystywana ze względu na brak ogrzewania. Wnętrze świetlicy jest w dobrym stanie. Łęgowianie zakupili okna z Funduszu Wiejskiego i wstawili je w czynie społecznym. Dobudowano przedsionek, Szkoła Podstawowa oddała świetlicy stare krzesła, Rada Sołecka uzyskała 30 nowych krzesel z gminy. Dla liczącego ponad 600 osób Łęgowa to jednak wciąż za mało.

Wnętrze świetlicy w Łęgowie

W budynku odbywają się imprezy (np. wesela, przyjęcia). Świetlica dysponuje niewielkim zapleczem kuchennym. Dodatkowo jest tu toaleta z dwoma sanitariatami. W świetlicy należy uzupełnić wyposażenie i wymienić podłogę. Warto stworzyć tu małą salę komputerową i podłączyć internet.

Boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Łęgowie

Miejsce na boisko do gry

W Łęgowie nie ma placu zabaw dla dzieci, istnieje jednak boisko sportowe, z którego mogą korzystać uczniowie SP w Łęgowie. Mieszkańcy planują utworzyć drugie boisko, z którego mogliby korzystać wszyscy mieszkańcy sołectwa. Na nim mogłyby się odbywać także Turnieje Piłki Nożnej Drużyn Strażackich o Puchar Burmistrza Kisielic.

Zwycięska drużyna strażaków z Łęgowa

Wóz strażacki OSP Łęgowo

Strażacy z OSP Łęgowo biorą czynny udział w życiu miejscowości. 1 maja 2007 r. rozegrali kolejny turniej piłkarski drużyn ze wszystkich jednostek OSP gminy Kisielice. Turniej był tradycyjnie rozgrywany przez pomysłodawców –OSP Butowo – na ich boisku. Pierwsze miejsce oraz puchar zdobyła drużyna OSP Łęgowo.

Strażacy spotkali się już szósty raz. Jak wynika z wypowiedzi zwycięskiej drużyny celem turnieju – poza dobrą zabawą – jest integracja rodziny strażackiej, bliższe poznanie się przy zdrowej, sportowej rywalizacji.

Ochotnicza Straż Pożarna w Łęgowie została założona w 1947 roku.

Założycielami byli:

Stanisław Sas

Jan Michałek

Stanisław Szymański

Bolesław Bieńkowski

Do pożarów wyjeżdżano sikawką konną, w 1956 roku jednostka otrzymała motopompę, którą obsługiwał Jan Więckowski po ukończeniu kursu w Olsztynie (1956). W 1962 roku wiejską jednostkę OSP rozwiązano. Powodem było powstanie w 1960 r. Zakładowej Ochotniczej Straży Pożarnej przy Państwowym Ośrodku Hodowli Zarodowej w Łęgowie.

W 1960 roku z inicjatywy Stanisława Michalskiego, dyrektora Państwowego Ośrodka Hodowli Zarodowej w Łęgowie powołano Zakładową Ochotniczą Straż Pożarną, którą

wyposażono w ciągnikowy beczkowóz z motopompą. W 1972 roku jednostka otrzymała samochód pożarniczy STAR 26 (GBAM), który jest eksploatowany do dzisiaj. W 1996 roku po likwidacji PGR-ów jednostka została ponownie powołana do życia na bazie sprzętu Zakładowej OSP.

Strażacy organizują różnego rodzaju imprezy społeczne, pomagają w sprzątaniu kościoła (raz w tygodniu kościół sprzątają dwie wytypowane osoby). Pełnią wartę przy Grobie Pańskim. Ciekawostką jest utworzenie żeńskiej Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej skupiającej siedem dziewcząt.

2.5 Położenie i wygląd wsi

Od drogi powiatowej nr 09573 Susz-Kielice odchodzi droga gminna o długości 7,368 km, łącząca ze sobą Łęgowo, Stary Folwark i Nowy Folwark. Po obu jej stronach leży wieś sołecka Łęgowo.

W Łęgowie nie ma dworca PKP, najbliższa stacja jest w Iławie. We wsi oprócz autobusów PKS i autobusów szkolnych kursują również minibusy zwane „okejkami”. Można stąd dojechać m.in. do Iławy, Bielskuba czy Kielic.

Wieś charakteryzuje się zabudową jednorodzinną, zagrodową. Budynki są położone wzdłuż drogi gminnej.

2.6 Stan otoczenia środowiska naturalnego

Klimat

Klimat Łęgowa, podobnie jak gminy Kisielice, odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody. Zmienność ta jest konsekwencją położenia tego obszaru na drodze wędrówek ośrodków cyklonalnych atlantyckich, którym przeciwstawiają się masy powietrza kontynentalnego. Zróżnicowanie klimatu w obrębie gminy zależy przede wszystkim od ukształtowania powietrza i wysokości nad poziomem morza. Wpływ Bałtyku powoduje występowanie częstych ociepleń zimą i wyraźnych ochłodzeń z opadami latem.

Z pomiarów wykonywanych na posterunku meteorologicznym w Prabutach i posterunku opadowym w Bałoszykach wynika, że temperatura średnia w roku wynosi 6,8° C. Średnia temperatura miesiąca lipca wynosi 17,2° C, a stycznia -3,7° C. Liczba dni gorących (o temperaturze nie mniejszej niż 25° C) wynosi 25. Dni mroźnych notowano średnio 51, a dni bardzo mroźnych (o temperaturze niższej niż - 10° C) notowano średnio 3 w roku. Temperatura najcieplejszego miesiąca lipca wynosi 17,1°C, a najzimniejszego - stycznia -4,5°C. Czas trwania okresu wegetacyjnego wynosi średnio 192 dni i jest krótszy o jeden miesiąc w porównaniu z polską centralną i zachodnią. Wilgotność względna powietrza wynosi średnio 81% i jest typowa dla terenów województwa warmińsko - mazurskiego. Wiosną i latem jest niższa, jesienią i zimą - wyższa. Najbardziej pogodnym okresem w roku jest koniec lata i początek jesieni. Największym zachmurzeniem charakteryzuje się okres od listopada do grudnia. Najwyższy opad obserwowany jest latem (lipiec, sierpień), najniższy w miesiącach zimowych (luty, marzec). Pokrywa śnieżna zalega na tym obszarze przeciętnie 70-80 dni, a okres bezśnieżny trwa około 200 dni. Przeważają wiatry z kierunku południowo - zachodniego, zachodniego i północno-zachodniego.

Warunki naturalne

Powierzchnia leśna gminy wynosi ponad 2 250 ha (wg stanu na 2005 rok), co stanowi ok. 12% powierzchni ogólnej (przy średniej dla powiatu iławskiego- 27%, dla województwa- 30%). Niską lesistość spowodowało intensywne wylesianie w przeszłości. Tereny leśne zajmują nieduże kompleksy. Większe z nich to:

- kompleks leśny w rynnie polodowcowej pomiędzy miastem Kisielice a jeziorem Trupel, na siedliskach podmokłych w rejonie miejscowości Kantowo,
- na siedliskach podmokłych na północny zachód od Kisielic,
- na północny wschód od miejscowości Ogrodzieniec.

Gatunkami przeważającymi w poszczególnych wydzieleniach leśnych są olcha, brzoza, i w mniejszej ilości - buk, dąb i jesion. Wśród gatunków iglastych przeważa sosna.

Wg podziału geobotanicznego, opracowanego przez M.J. Matuszkiewicza (1993) gmina Kisielice leży w Dziale Pomorskim, charakteryzującym się znacznym udziałem zbiorowisk o subatlantyckim typie zasięgu. W regionie tym występują grądy, należące do zespołu Stellario-Carpinetum. Wśród zbiorowisk leśnych występują: acidofilne lasy dębowe typu atlantyckiego, kontynentalne bory sosnowe, lasy mieszane świeże, olsy jesionowe z przewagą jesionu i olchy, lasy mieszane bagienne.

Zgodnie z polityką wynikającą z Krajowego Programu Zwiększania Lesistości, mającego na celu osiągnięcie średniego wskaźnika lesistości kraju do poziomu 30%, preferuje się zalesianie leżących odłogiem gruntów ornych oraz nieużytków. Z zalesień wyklucza się łąki, które pozostawia się w stanie naturalnym, lub na potrzeby gospodarki łowieckiej. W wojewódzkim programie ochrony środowiska zwraca się uwagę na zalesianie w pierwszym rzędzie gruntów położonych na wododziałach oraz na obszarach, gdzie brak lub istnieje niepełna izolacja wód wglębnych od powierzchni terenu. W gminie Kisielice takim obszarem jest teren położony w granicach głównego zbiornika wód podziemnych i obszar jego zasilania.

Szata roślinna

Lasy zajmują 2190 ha, co stanowi 12,7% ogólnej powierzchni gminy. Jest to wartość dużo niższa od średniej dla powiatu iławskiego wynoszącej 27,2% oraz wojewódzkiej - 29,9%. Nieliczne kompleksy leśne są rozproszone, tworząc enklawy pośród gruntów rolnych. Główne rejonu ich występowania to:

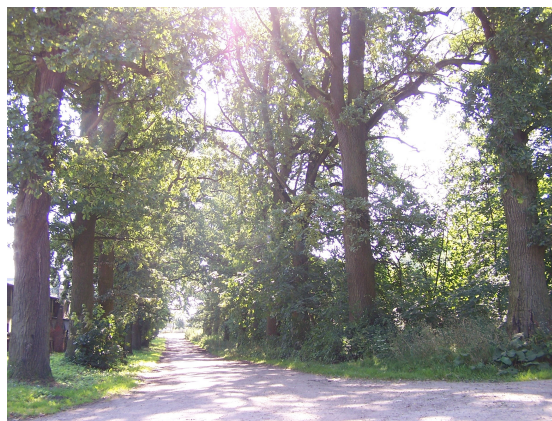
- w rynnicy polodowcowej pomiędzy m. Kisielice a jeziorem Trupel;
- na siedliskach podmokłych w rejonie miejscowości Kantowo;
- na siedliskach podmokłych na północny-zachód od Kisielic;
- na północny-wschód od miejscowości Ogrodzieniec.

Wg podziału geobotanicznego, opracowanego przez M.J. Matuszkiewicza (1993) gmina Kisielice leży w Dziale Pomorskim, charakteryzującym się znacznym udziałem zbiorowisk o subatlantyckim typie zasięgu. W regionie tym występują grądy, należące do zespołu Stellario-Carpinetum. Wśród zbiorowisk leśnych występują: acidofilne lasy dębowe typu atlantyckiego, kontynentalne bory sosnowe, lasy mieszane świeże, olsy jesionowe z przewagą jesionu i olchy, lasy mieszane bagienne.

W Łęgowie zanotowanych jest kilka pomników przyrody. Są to: dąb szypułkowy nr 42/98, buk pospolity nr 41/98, dąb szypułkowy nr 43/98, buk pospolity nr 45/98, dąb szypułkowy nr 46/98.

**Dąb szypulkowy *Quercus robur* podwójny -Łęgowo,
w parku na południe od dużego stawu.**

Aleja dębowa w Łęgowie

Świat zwierząt

W Łęgowie, tak jak w całej gminie Kisielice, występują następujące gatunki zwierząt:

- ssaki (zając szarak, wiewiórka, nornica ruda, karczownik ziemnowodny, polnik północny, polnik bury, polnik zwyczajny, badylarka, mysz polna, popielica, lis, borsuk, kuna, tchórz zwyczajny, gronostaj, łasica łaska, dzik, łoś, sarna, jeleń, wydra, piżmak);
- rzadkie ptaki- orlik krzykliwy, bocian czarny, ponadto w trakcie przelotów gęsi i żurawie.

Spośród tych zwierząt dwa gatunki, orlik krzykliwy i popielica, znajdują się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Powszechnie występują: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, żółw błotny.

Duża powierzchnia i różnorodność zbiorników wodnych sprzyja bytowaniu ryb. Występują tu zarówno gatunki uważane za powszechne, takie jak: sieja, sielawa, szczupak, okoń, leszcz, sandacz, jazgarz, karp, karaś, węgorz, jaz, miętus, płoć, ukleja, ciernik, jak również szczególnie cenne gatunki wędrowne. Są to ryby łososiowate: troć, pstrąg potokowy, łosoś.

Najliczniej w okolicach Łęgowa występują jednak owady, żyjące w różnym środowisku. Są to między innymi paż królowej, paż żeglarz, biegacze skórzasty, leśny, ogrodowy, koziorożec dębosz, rohatyniec nosorożec, modliszka.

Kopaliny

Kopaliny o znaczeniu gospodarczym występują głównie w przypowierzchniowych warstwach osadów plejstocénskich i holocénskich. Na terenie gminy Kisielice brak jest udokumentowanych i zarejestrowanych złóż surowców mineralnych, posiadających koncesje na wydobycie. Istnieją jednak niewielkie wyrobiska, gdzie odbywa się w sposób nieformalny eksploatacja piasku. Znajdują się one w następujących miejscowościach: Stary Folwark, Klimy, Butowo, Jędrychowo, Wałdowo, Goryń oraz w okolicy Kisielic. Wydobywany materiał wykorzystywany jest przez miejscową ludność dla celów lokalnych.

W miejscowościach Łasinka i Biskupiczki zlokalizowane są wyrobiska poeksploatacyjne, w których nie prowadzi się już wydobywania, a które nie zostały poddane rekultywacji. Wyrobisko poeksploatacyjne w m. Pławty Wielkie wykorzystywane jest jako składowisko odpadów. Według rozpoznania przeprowadzonego przez Przedsiębiorstwo Geologiczne „Polgeol” potencjał surowcowy gminy Kisielice nie jest duży i dotyczy głównie piasku i kredy jeziornej.

Gleby

Jakość gleb na terenie całej gminy Kisielice pod względem ich przydatności dla rolnictwa jest zróżnicowana. Biorąc pod uwagę grunty orne przeważają gleby o średniej wartości produkcyjnej zaliczane do IV klasy bonitacyjnej (IV a i IV b), które stanowią prawie 65 % wszystkich gruntów ornych i jest to wskaźnik wyższy od średniej dla województwa (51,5 %) oraz nieco wyższy od średniej dla powiatu iławskiego (62 %). Udział gleb III klasy bonitacyjnej (III a i III b), cennych ze względu na ich żyzność, kształtuje się na poziomie średnim dla kraju i dla województwa i wynosi 22,5 %. W klasyfikacji użytków zielonych również dominują gleby IV klasy – 60,3 %, gleby V klasy stanowią 23,4 %.

Zdecydowaną większość gleb użytkowanych jako grunty orne stanowią gleby dobre, zaliczane do kompleksów pszennych: 2 – pszenno-dobry oraz 3 – pszenno-wadliwy. Łącznie zajmują 69,0% gruntów ornych. Kompleksy żytnie są mniej rozpowszechnione i łącznie zajmują 27,1%.

Użytki zielone należą do kompleksu 2z, czyli średniego (67%) oraz 3z – słabego (33%). Charakteryzują się słabą kulturą, która wynika z niewłaściwej pielęgnacji.

Wody podziemne

Pod względem uwarunkowań hydrogeologicznych gmina Kisielice należy do regionu III mazurskiego, który charakteryzuje się spływem wód podziemnych w kierunku północnym. W gminie Kisielice występują trzy piętra wodonośne o znaczeniu użytkowym: czwartorzędowe, trzeciorzędowe i kredowe. Eksploatacja wód podziemnych dla potrzeb komunalnych odbywa się na bazie głównego użytkowego poziomu wodonośnego piętra czwartorzędowego, który zalega na głębokości od 15 do 50 m i obejmuje teren całej gminy. Warstwy wodonośne piętra trzeciorzędowego i kredowego nie są aktualnie wykorzystywane. Występują na dużych głębokościach, powyżej 150 m, a ponadto wody kredowe cechują się niską potencjalną wydajnością studni - poniżej 30 m³/h. Środkowa i północna część gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Iława”, oznaczonego nr 210, który posiada dokumentację hydrogeologiczną opracowaną w 1996r. przez Przedsiębiorstwo Hydrogeologiczne w Gdańsku. Warstwy wodonośne zbiornika występują w czwartorzędowych osadach międzymorenowych. Średnia głębokość występowania wody w obrębie zbiornika wynosi od 5 do 30 m ppt. Zbiornik jest dobrze izolowany od powierzchni terenu warstwą utworów nieprzepuszczalnych w postaci glin zwałowych, których większość

wynosi od 10 do 40 m. Czas przenikania (przesączania) pionowego przez kompleks utworów nieprzepuszczalnych wynosi 25-100 lat.

Badania jakości wód podziemnych omawianego obszaru prowadzone są od 2000 r. w ramach regionalnego monitoringu jakości zwykłych wód podziemnych w punkcie obserwacyjnym zlokalizowanym w m. Kisielice.

2.7 Poziom rolnictwa i przedsiębiorczość

Pola uprawne w Łęgowie

Gmina Kisielice jest gminą typowo rolniczą, z elementami przemysłu rolno-spożywczego oraz usług dla rolnictwa indywidualnego. Obszary przeznaczone na produkcję rolną zajmują ponad 72% powierzchni gminy (średnio 54% na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego). Na opisywanym terenie dominują małe gospodarstwa rolne. Głównym źródłem mieszkańców jest uprawa roślin oraz chów zwierząt (drobiu, trzody chlewnej, bydła mlecznego).

Powierzchnia gospodarstw rolnych w sołectwie:

Sołectwo	Liczba mieszkańców	Ilość gospodarstw	Powierzchnia ogólna w ha	Średnia pow. gospodarstwa
Łęgowo	609	64	2100	20,21

Urząd Miasta i Gminy Kisielice

Mieszkańcy Łęgowa pracują zarówno w rolnictwie jak i poza nim. Uprawiają zboża i zajmują się hodowlą albo dojeżdżają do pracy w Iławie lub w Kwidzynie.

Powierzchnie gospodarstw są bardzo zróżnicowane – niektórzy gospodarze mają po zaledwie 8-12 hektarów, ale są też tacy, których powierzchnia ziemi przekracza 200 hektarów. Jeden gospodarz objął ziemię po byłym PGR o powierzchni ponad 1000 ha.

Szkółka krzewów róż w Łęgowie

Ozdobą Łęgowia jest szkółka krzewów róż. Tysiące kwiatów tworzą różnobarwną mozaikę niezwykle miłą dla oka. Przejedni często zatrzymują się by podziwiać piękny widok oraz rozkoszować się słodkim zapachem roślin. Właściciele szkółki udowadniają, że rolnictwo nie musi iść utartym szlakiem, że liczy się pomysł na własny biznes. Specjalny dział rolnictwa jest nie tylko ciekawy ale również dochodowy.

Struktura działalności gospodarczej w miejscowości

Sołectwo	Produkcja	Usługi	Handel	Gastronomia	Transport
Łęgowo	-	1	5	-	-

Urząd Miasta i Gminy Kisielice

W Łęgowie funkcjonują dwa sklepy z artykułami spożywczo-przemysłowymi. Trzy osoby zajmują się handlem obwoźnym. W usługach pracuje tylko jedna osoba. Brak jest gastronomii, transportu i produkcji.

2.8 Kultywowanie tradycji

Kościół w Łęgowie

Najbardziej okazałą budowlą Łęgowa jest kościół wybudowany w 1604 roku, wysokiej klasy zabytek architektury sakralnej renesansowej - niewiele w całej Polsce jest zabytków renesansowych. Wielu turystów odwiedza Łęgowo by go zobaczyć. Jest wpisany do Rejestru zabytków pod numerem A-137/T.

Wnętrze kościoła w Łęgowie

Wewnątrz kościoła znajduje się drewniana empora wsparta na kolumnach, o balustradzie rozczłonkowanej na 16 pól, na których znajdują się obrazy scen pasyjnych. Wieżę zdobi polichromia renesansowa. W strop kościoła wkomponowano obrazy: "Wskrzeszenie Łazarza", "Walka Jakuba z Aniołem" i "Pokłon Trzech Króli" oraz wiele innych cennych zabytków.

Uratowana od zniszczenia przez robactwo i cudownie wprost odrestaurowana konfesja (we wnętrzu świątyni grobowiec męczennika i przedsionek prowadzący do jego grobu umieszczonego pod głównym ołtarzem.) z tego kościoła przeniesiona została do kościoła św. Antoniego w Suszu obok wejścia do zakrystii. Na terenie parafii znajdują się także trzy kapliczki i dwa krzyże przydrożne, zadbane i odnawiane przez wiernych.

Pierwsza wzmianka o Łęgowie pochodzi z 1 stycznia 1313 r. W tym okresie został wybudowany również pierwszy kościół, gdyż w 1320 roku pojawia się informacja o posłudze kapłańskiej tutejszego proboszcza. Tereny te dotykały klęski i wojny. Wieś była niszczona, a wraz z nią kościół. W 1532 r. z rąk księcia pruskiego Albrechta Hohenzollerna wieś otrzymał biskup ewangelicki Georg von Polentz, którego wnuk Aleksander wybudował kościół. Budowa trwała od 1600 do 1604 roku. Według legendy, koń Aleksandra zatrzymał się na wzgórzu i grzebiąc kopytami odkrył skarb. Odnaleziony skarb został przeznaczony na budowę i wyposażenie kościoła. Druga wersja głosi, że koń von Polentza uciekł na Węgry (lub Ukrainę) i po kilku tygodniach powrócił, wiodąc ze sobą stado dzikich kłacz, które dały początek hodowli, przyprowadzając właściciela do wielkiego bogactwa. Podobiznę siwka wiązano z głową konia widoczną z prawej strony obrazu "Sprzedanie Józefa", wiszącego dziś na północnej ścianie kościoła. Piękno budowli podziwiali ówcześni mieszkańcy Prus. Kronikarz i podróżnik, Christoph Hartknoch twierdził, że jest to jeden z najpiękniejszych kościołów w całych Prusach. Troską o kościół zażyła nie tylko rodzina von Polentz, ale również von Hindenburg. Kiedy Samuel von Polentz - szczególnie zasłużony dla wioski i kościoła - umarł, jego jedyna córka Lina wyszła za Alberta von Bakendorf und von Hindenburg z pobliskiego Ogrodzieńca. Nowi właściciele bardzo dbali o kościół. W 1870 r. zakupili barokową konfesję z Susza, odnowili ołtarz i organy. W 1933 r. patronat nad wioską i kościołem przejął Prezydent Rzeszy i Feldmarszałek Paul von Hindenburg. Z jego inicjatywy w kościele przeprowadzono prace konserwatorskie zakrojone na szeroką skalę. W tym czasie kilka razy Łęgowo odwiedzał Hitler. Po śmierci Feldmarszałka, jego syn Oskar dokończył odnawianie kościoła (1936).

Po II wojnie światowej kościół przeszedł w ręce Polaków - katolików. Kościół łęgowski był filią parafii w Kisielicach, gdzie od 1957 r. posługę duszpasterską pełnił Ksiądz Pallotyni. W 1981 r. została erygowana parafia p.w. Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny. Wtedy zainstalowano nowy obraz w ołtarzu głównym przedstawiający Matkę Boską Częstochowską - zdejmując obraz Matki Bożej Pokoju. Jeszcze wcześniej - do 1957 r. był obraz "Sąd ostateczny". Na początku lat osiemdziesiątych, staraniem ks. Józefa Bagińskiego wybudowano plebanię przy kościele. W roku 1988 z inicjatywy ks. Leona Dąbskiego rozpoczęto Nabożeństwa Fatimskie. W dziesiątą rocznicę nabożeństw zainstalowano w ołtarzu głównym obraz przedstawiający objawienie Matki Boskiej dzieciom w Fatimie. Obraz ten odsłania figurę Pani Fatimskiej. W roku 2000 kościół w Łęgowie - dekretem Ordynariusz Elbląskiego Ks. Bpa Andrzeja Śliwińskiego - otrzymał tytuł Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej. Kościół jest zabytkiem I-szej klasy. Rok 2004 - jubileuszowy - to czas szczególnego dziękczynienia Bogu i ludziom za dar tak wspaniałej świątyni.

Dlatego z tej okazji, dzięki staraniom ks. Proboszcza Ryszarda Pasięki SAC ofiarowano: figurę św. Antoniego ustawioną w kruchcie, duży krzyż ustawiony przy ołtarzu, pomnik przy wejściu do kościoła, nowe tabernakulum, żyrandole odnowione, nowe lampy przy suficie, nowe mikrofony, odnowione epitafium fundatorów, ołtarz Jezusa Miłosiernego i św. Siostry Faustyny, odnowione wszystkie naczynia liturgiczne, dwie alby i haftowaną kapę fioletową,

ułożoną kostkę przy wejściu do kościoła, odnowioną zakrystię, wyremontowane organy i odrestaurowane zabytkowe piece świątyni.

Malowidło z cokołu kolumny

Organy i empora

Wnętrze kościoła ma pierwotny, jednolity charakter. Należy zwrócić uwagę, że drewniany wystrój tj. ołtarz, ambona, chrzcielnica, podsufitowy fryz, empora pod chórem, a także drzwi i wnętrze obramowania okien mają wiele charakterystycznych, tak samo wykonywanych elementów zdobniczych i stanowią swoistego rodzaju komplet. Natomiast strop świątyni jest stosunkowo nowy (1936).

Ołtarz główny w łęgowskim kościele

Ołtarz główny wykonany w 1601 r., znajduje się w prezbiterium. Jest drewniany, rzeźbiony, zdobiony malowidłami i figurkami.

W części głównej ołtarza do 1957 roku znajdował się XVII wieczny obraz "Sąd ostateczny" autorstwa Memlinga. Zastąpiono go kopią obrazu Matki Boskiej Królowej Pokoju, a po erygowaniu parafii w 1981 roku, umieszczono kopię obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. W 1998 roku nastąpiła kolejna zmiana i zainstalowano w ołtarzu obraz przedstawiający scenę objawienia Matki Boskiej Fatimskiej.

W uroczystości fatimskie obraz unosi się do góry i odsłania figurę Pani Fatimskiej, którą w 1998 roku ks. Proboszcz Leon Dąbki przywiózł z Fatimy. Cokoły kolumn znajdujących się po bokach obrazu są z trzech stron pokryte malowidłami.

Strop kościoła jest stosunkowo nowy. Wykonany został w latach 1934 - 1936, w czasie gruntownej renowacji. Ówczesna odnowa nastąpiła z inicjatywy Paula von Hindenburga. Zachowano podział stropu na różnokształtne pola, lecz zmieniono układ i kształt pól, po to, by umieścić na suficie 3 olejne owalne obrazy, które przedtem wisiały na ścianach po obu stronach ołtarza, herby fundatorów i kolejnych właścicieli Łęgowa, oraz

portrety czterech ewangelistów. Cały strop okala fryz. Znajdujące się na nim herby przodków Aleksandra von Polentza, najważniejszych okolicznych rodzin szlacheckich, a także medaliony z cytataми Pisma Świętego.

Pomnik Pamięci przed kościołem w Łęgowie

Ks. Proboszcz odnalazł w podziemiach kościoła zabytkowy kamień (cokół z piaskowca, upamiętniający Zofię Wilhelminę von Podevils). Mieszkańcy wydobyli go kilka lat temu i opatrzyli tabliczką z okazji 400-lecia kościoła.

W XVII i XVIII wieku wiele osób, z fundatorem na czele, znalazło w łęgowskim kościele miejsce swego spoczynku, o czym świadczą częściowo do dziś zachowane płyty nagrobne.

Najstarsza płyta nagrobna z Łęgowa, obecnie wmurowana we wschodnią ścianę, należała do syna budowniczego kościoła, Teofila von Polenz (młodsze) i jego żony Doroty von Perbandt. Następną płytą nagrobną, na temat której są publikacje, jest płyta generała-lejtnanta piechoty pruskiej Georga Rienholda von Thodden (1712-1784), właściciela pobliskich Babięt. Kolejnym monumentem była marmurowa waza umieszczona na metrowym postumencie z piaskowca. Znajdujący się na jej szczycie motyl z brązu upamiętniał Zofię Wilhelminę von Podevils, po mężu Groeben, z Nowej Wioski (1745-1800). Poza wymienionymi monumentami w pobliżu ołtarza stały dwa żelazne krzyże, poświęcone ostatniemu męskiemu potomkowi rodu von Polenz z linii łęgowskiej, Samuelowi (zm. 1862 r.) i jego żonie Ludwice Renaut de Bayard du Terrail. Obecnie krzyże te i waza tworzą Pomnik Pamięci usytuowany przy Krzyżu Misyjnym.

Krótką historią kościoła w Łęgowie

Do ciekawych zabytków kościoła należy też ambona i chrzcielnica. Ambona przylega do południowej ściany, zbudowana jest na planie sześciokąta, posiada pięć ozdobnych ścianek, podzielonych jońskimi kolumnami na wysokich cokołach o rozbudowanych bazach. Na partii cokołowej w każdej z nich umieszczono medaliony z imionami postaci znajdujących się wyżej, w partii środkowej. Część ta zawiera pięć portretowych przedstawień: św. Mateusza, św. Marka, proroka Izajasza, św. Łukasza i św. Jana, zamkniętych półokrągło od góry arkadkami podpartymi na antropomorficznych termach. Powyżej tych portretów wznosi się okazałe belkowanie, stanowiące jednocześnie parapet ambony, z umieszczonym na fryzie cytatem z Księgi Proroka Izajasza: "Wołaj donośnie, nie ustawaj! Podnieś swój głos jak dźwięk rogu

i wypomnij ludowi memu jego przeniewierstwa!". Zawalony w 1990 roku baldachim posiadał ażurową dekorację z wygiętych żeber z figurą pelikana na szczycie.

Chrzcielnica jest drewniana. To misa w formie kielicha o kanelowanej czaszy, polichromowana na przemian na biało, czerwono i złoconą. Pokrywa zdobiona stylizowanymi żółtymi liśćmi na zielonym tle, zwieńczona większą kulą z rantami, na której umieszczono mniejszą kulę, czerwono-białą.

Łęgowianie prowadzą stronę internetową www.legowo.pl na której znajduje się dokładna historia Łęgowa, kościoła łęgowskiego oraz szkoły. Znaleźć tam można również informacje dotyczące OSP Łęgowo, wspomnienia mieszkańców, prace literackie i plastyczne uczniów SP w Łęgowie. Stroną opiekuje się dyrektor Szkoły Podstawowej w Łęgowie, pan Jan Wójcik. Na stronie umieszczona jest także gazetka „Łęgowo” redagowana przez księdza Ryszarda Pasiekę. Wersję elektroniczną gazetki opracowuje pan Marian Gołembiewski.

2.9 Ochrona zdrowia

Na terenie sołectwa Łęgowo nie ma ośrodka zdrowia. Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami całej Gminy i Miasta Kisielice sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Medycznej Przychodnia Kisielice, który świadczy pomoc w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej.

Specjalistyczną pomoc mieszkańcy mogą uzyskać w Przychodni Zdrowia w Iławie, a leczenie szpitalne w Szpitalu Powiatowym w Iławie a w szczególnych przypadkach w szpitalu w Prabutach.

2.10 Bezpieczeństwo publiczne

Na terenie sołectwa nie ma posterunku policji. Nadzór nad porządkiem i bezpieczeństwem mieszkańców sprawuje Komisariat Policji w Kisielicach obejmujący swoim działaniem teren Miasta i Gminy Kisielice. Posterunek jest jednostką podległą Komendzie Powiatowej Policji w Iławie.

W Łęgowie działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Prezesem Straży jest Jan Więckowski, a naczelnikiem Jacek Chmielewski. W marcu 2007 powstała Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza. OSP Łęgowo skupia 16 aktywnych członków. Dodatkowo działają dwie MDP – chłopców i dziewcząt. W sumie liczą piętnaście osób. Strażacy nie mają swojej siedziby. Planują dobudować do istniejącego już budynku świetlicy drugą część aby utworzyć w niej swą siedzibę.

2.11 Infrastruktura techniczna

Drogi

Łęgowo leży przy drodze powiatowej nr 09573 Susz-Kisielice od której odchodzi droga gminna o długości 7,368 km, łącząca ze sobą Łęgowo, Stary Folwark i Nowy Folwark.

Zaopatrzenie w wodę i kanalizacja sanitarna

Wszyscy mieszkańcy Łęgowa są podłączeni do wodociągu. Cały wodociąg obsługiwany jest przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Kisielicach. Łęgowo nie posiada sieci kanalizacji sanitarnej, aktualnie ścieki sanitarne z gospodarstw domowych gromadzone są w zbiornikach ścieków o złym stanie technicznym, co jest powodem infiltracji ścieków do gleb i wód.

Bezodpływowe zbiorniki ścieków są okresowo opróżniane, a nieczystości wywożone taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego oczyszczalni ścieków. Konieczność częstego opróżniania zbiorników jest dużą uciążliwością dla mieszkańców oraz wiąże się ze zwiększonymi kosztami. Zanieczyszczenia odbiera Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych, które zrzucane są

na istniejącą oczyszczalnię w Kisielicach. Jednym z priorytetowych zadań jest utworzenie sieci kanalizacji sanitarnej.

Gospodarka odpadami

Gromadzenie odpadów to pierwszy element systemu gospodarki odpadami. W tym celu wykorzystywane są pojemniki i kontenery. Większość mieszkańców sołectwa Łęgowo korzysta z pojemników na śmieci, które są własnością prywatną. Głównym odbiorcą odpadów stałych jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych z siedzibą w Kisielicach. Odpady z sołectwa Łęgowo jak również z całego terenu gminy Kisielice składowane są na wysypisku w Pławtach Wielkich.

Na terenie gminy Kisielice jak i na terenie sołectwa Łęgowo funkcjonuje gminny system częściowej segregacji odpadów. Gmina posiada umowę z firmą „Maja” punkt zbioru i segregacji surowców wtórnych z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim. Gmina oraz firma „Maja” wyposażyły teren w pojemniki na odpady typu szkło, plastik i makulaturę.

Elektroenergetyka

Sołectwo obsługiwane jest przez Elbląskie Zakłady Energetyczne S.A. Rejon Energetyczny w Kwidzynie, posterunek energetyczny w Suszu. Wszystkie budynki są wyposażone w energię elektryczną.

Gospodarka ciepła i gazowa

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się w ramach indywidualnych systemów grzewczych (ogrzewanie centralne). Sołectwo Łęgowo nie jest wyposażone w gazociąg. Mieszkańcy korzystają z butli gazowych.

Telefonizacja i internet

Wszyscy mieszkańcy Łęgowa mogą podłączyć telefon w swoim domu. Mogą też zainstalować modemy łączące komputery z internetem.

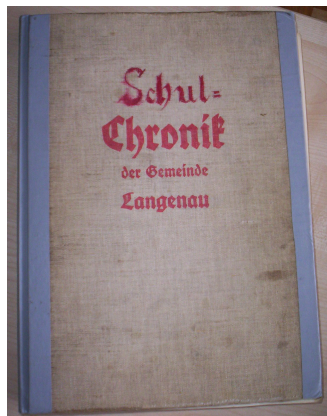
W budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Łęgowie została utworzona sala komputerowa na którą składa się dziesięć komputerów, z których każdy podłączony jest do internetu. Szkoła pozyskała środki na ten cel z Europejskiego Funduszu Społecznego. Brakuje jednak komputera z internetem, z którego mogliby korzystać wszyscy mieszkańcy. Łęgowianie planują utworzyć takie miejsce w świetlicy wiejskiej.

2.12 Oświata i edukacja

Szkoła Podstawowa w Łęgowie

Dzieci z sołectwa Łęgowo uczęszczają do Szkoły Podstawowej nr 1 w Łęgowie oraz do Gimnazjum nr 1 w Kisielicach. Regułą jest, że miejscowości, w których działa jednostka oświaty, są lepiej zorganizowane i aktywniejsze od tych, w których szkoły nie ma. Tak jest również w tym przypadku. Kadra nauczycielska i dzieci aktywnie uczestniczą w życiu wsi. Szkoła w Łęgowie była budowana w latach 1930-1931.

Kronika szkoły

W kronice niemieckiej są fotografie przedwojennego stanu budynku oraz informacje o uczniach i absolwentach z lat 1931-1944. Wielu z nich jeszcze żyje do dziś i często odwiedza szkołę. Po wojnie zajęcia wznowiono już od grudnia 1945 roku. Łęgowo, bo taka nazwa widnieje na kartach kroniki, pisanej już w języku polskim, należało wówczas do powiatu suskiego. Zajęcia w szkole zorganizowała p. Felicja Berdek, jedna z miejscowych gospodyń, która sama zajęła się nauką dzieci. Naukę rozpoczęło kilkanaścioro dzieci. Rok szkolny ukończyło już 42 uczniów.

Boisko szkolne w Łęgowie

Od kwietnia 2007 r. dzieci z klas 0-III mogą uczestniczyć w zajęciach rekreacyjno-sportowych dla uczniów prowadzonych przez trenera – instruktora Piotra Jakubczyka. Wymagana jest tylko zgoda rodziców. Zajęcia odbywają się trzy razy w tygodniu na szóstej lekcji. Wykorzystywane do tego celu jest boisko szkolne.

Szkoła brała udział w programie organizowanym przez PZU Życie „Rusz się człowieku”. Podczas obchodów Dnia Sportu uczniowie wraz z nauczycielami zorganizowali Turniej Piłkarski PZU Życie. Wydarzenie zostało udokumentowane - zdjęcia można podziwiać na stronie internetowej www.legowo.pl.

Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Łęgowo

Rodzaj zasobu	BRAK	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze 1. Walory krajobrazu. 2. Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie). 3. Walory szaty roślinnej (np. runo leśne). 4. Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty. 5. Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska). 6. Osobliwości przyrodnicze. 7. Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy). 8. Podłoże, warunki hydrogeologiczne. 9. Gleby, kopaliny.			V	V
Środowisko kulturowe 1. Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe. 2. Walory zagospodarowania przestrzennego. 3. Zabytki. 4. Zespoły artystyczne.	V		V	V
Dziedzictwo religijne i historyczne 1. Miejsce, osoby i przedmioty kultu. 2. Święta, odpusty, pielgrzymki. 3. Tradycje, obrzędy gwara. 4. Legendy, podania i fakty historyczne. 5. Ważne postacie historyczne. 6. Specyficzne nazwy.		V	V	V
Obiekty i tereny 1. Działki pod zabudowę mieszkalną. 2. Działki pod domy letniskowe. 3. Działki pod zakłady usługowe i przemysł. 4. Pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe. 5. Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny). 6. Place i miejsca publicznych spotkań. 7. Miejsca sportu i rekreacji.	V		V	V
Gospodarka, rolnictwo 1. Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe). 2. Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe. 3. Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne.	V		V	
Sąsiedzi i przyjezdni 1. Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna). 2. Ruch tranzytowy.	V		V	

3. Przyjezdni stali i sezonowi.		V		
Instytucja				
1. Placówki opieki społecznej.	V			V
2. Placówki oświatowe.				V
3. Dom Kultury (świątlica).				
4. Poczta.	V			
5. Bank.	V			
Ludzie, organizacje społeczne				
1. OSP.				V
2. Koło Gospodyń Wiejskich.				V

Rozdział III Analiza SWOT

SWOT – wyraz powstał od pierwszych liter angielskich wyrazów:

Strengths (mocne strony) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój,

Weaknesses (słabe strony) – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);

Opportunities (szanse w otoczeniu) uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;

Threats (zagrożenia w otoczeniu) – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności wiejskiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Analiza zestawia mocne strony miejscowości z jej słabymi stronami, ocenia szanse i potencjalne zagrożenia dotyczące wsi i daje jasny obraz kierunków rozwoju poszczególnych dziedzin życia w Łęgowie.

Mocne strony	Słabe strony
• wysokie walory krajobrazu • czyste otoczenie i środowisko naturalne • aktywna i otwarta społeczność lokalna • tereny do zagospodarowania na cele kulturalne, rolnicze, przetwórstwa spożywczego, turystyczne, mieszkalne, • zwodociągowanie • brak uciążliwego przemysłu ● dobre warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego	• brak sieci kanalizacyjnej • brak małej architektury • brak ciągów pieszych (chodników) • wysokie bezrobocie strukturalne • niski stan zasobności gospodarstw domowych • zły stan techniczny budynku świetlicy wiejskiej, brak placu zabaw • brak organizacji pozarządowych • utrudniony dostęp do internetu • brak gazu przewodowego

Szanse	Zagrożenia
• możliwość uzyskania środków finansowych z UE • moda na mieszkanie „za miastem” • pozyskanie inwestorów • kształcenie społeczeństwa – kursy • sprzyjająca polityka regionalna dla odnowy obszarów wiejskich • promocja walorów sołectwa • tworzenie nowych miejsc pracy • wspieranie przez państwo inicjatyw lokalnych • rozwój aktywnej turystyki • promowanie i dofinansowanie tworzenia alternatywnych źródeł dochodów na wsi	• zła sytuacja rolnictwa • rosnące bezrobocie – degradacja społeczeństwa • stagnacja w kraju • migracja młodzieży do dużych miast • rosnąca przestępczość i patologie społeczne • brak środków finansowych na realizację planu • zbyt duża biurokracja w pozyskiwaniu funduszy unijnych • brak zainteresowania inwestorów zewnętrznych

Rozdział IV Wizja odnowy wsi

Łęgowo wyróżnia się estetyką i nieskażonym środowiskiem naturalnym. Obejścia są czyste, zadbane, estetyczne, ukwiecone.

Łęgowo jest kojarzone z nowoczesnym rolnictwem, pełni też funkcje usługowe, agroturystyczne.

Łęgowo to miejscowość bezpieczna i przyjazna.

W Łęgowie obyczaje przekazywane z pokolenia na pokolenie oraz staropolskie tradycje są pielęgnowane i rozwijane. Zachowanie wielokulturowości, tradycji świątecznych oraz coroczne organizowanie imprez sołeckich, np. dożynki są dla mieszkańców bardzo ważne.

WOJU
VO

Mieszkańcy Łęgowa w pełni identyfikują się z wsią, są z niej dumni i dbają o jej ciągły rozwój. To ludzie aktywni, zaangażowani i wykształceni. Ludzie chętnie przeprowadzają się do tej wsi widząc w niej dobre miejsce do życia.

Mieszkańcy Łęgowa utrzymują się z rolnictwa, leśnictwa oraz z usług świadczonych przez mikro i małe przedsiębiorstwa.

Powiązania komunikacyjne są znacznie lepsze niż kiedyś. Łęgowianie mają więcej bezpośrednich połączeń z kolicznym.

Niepełnoletni mieszkańcy Łęgowa także są zadowoleni ze swojej wsi. Plac zabaw dla najmłodszych, boisko dla małych i

Spółeczność Łęgowa łączy się we wszelkiego rodzaju aktywne grupy nieformalne, zakładają stowarzyszenia (także młodzieżowe), organizują wspólne imprezy kulturalne. więcej wspólnych zabaw dzięki nku świetlicy i propozycji dla dzieci.

Mieszkańcy Łęgowa rozwiązują problemy przy pomocy dyskusji na zebraniach wiejskich; często spotykają się z Radą Sołecką, która współpracuje z Radą Miasta i Burmistrzem.

Rozdział V. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców,

W Łęgowie, na podstawie wszystkich zebranych danych można wyróżnić 2 główne obszary o szczególnym znaczeniu:

Obszar I. „Centrum kulturalno- sportowe w Łęgowie” Teren w skład, którego wchodzi: Szkoła podstawowa wraz z infrastrukturą sportową (boiska) oraz położona niedaleko świetlica wiejska. Obszar o największy znaczeniu z punktu widzenia kultury, edukacji, rozrywki. Wokół obiektów skupia się znacząca część życia i działań podejmowanych przez mieszkańców. Tu właśnie odbywają się najważniejsze wydarzenia kulturalne. Dzieci uczęszczają do szkoły, organizowane są zajęcia sportowe i organizowane zawody, turnieje. W świetlicy odbywają się posiedzenia Rady Sołeckiej, Koła Gospodyń Wiejskich, organizowane są spotkania, szkolenia. Obecnie świetlica jest rozbudowywana w ramach środków z PROW 2007-2013. Obiekt będzie dostępny dla dzieci i młodzieży tak by mogli aktywnie spędzać wolny czas. W pobliżu powstaje także plac zabaw dla najmłodszych mieszkańców Łęgowa. Równie ważnym miejscem jest teren wokół istniejącej SP. Na chwilę obecną szkoła posiada duży niezagospodarowany teren, w który idealnie się wkomponują projektowane boiska. Obiekty wzbogacą ofertę rekreacyjno- sportową, poprawią estetykę terenu przy szkole. Budowa boisk uzależniona jest od pozyskania dotacji. Po realizacji inwestycji, cały obszar będzie zapewniał mieszkańcom Łęgowa dostęp do infrastruktury kulturalnej, sportowej, wypoczynkowej, dydaktycznej.

Obszar II. Kościół w Łęgowie. Teren zlokalizowany również sąsiedztwie głównego szlaku komunikacyjnego i pieszego. Tu skupia się całe życie sakralne, odbywają się nabożeństwa, uroczystości kościelne. Kościół, jako budynek jest najważniejszym zabytkiem na terenie całej gminy, dlatego miejsce to jest często odwiedzane przez turystów. Ponadto w jego otoczeniu znajdują się pomniki przyrody.

Planowana budowa chodnika, ułatwi i poprawi komunikację pieszą pomiędzy dwoma obszarami opisanymi powyżej. Do tej pory ruch odbywa się poboczem jezdni.

Rozdział VI Zestawienie priorytetów, celów, zadań planu

Priorytet I. Utworzenie Centrum Kulturalno-Sportowego w Łęgowie.

Cele:

- podniesienie standardu życia na wsi;
- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców;
- poprawa wyglądu wsi;
- integracja społeczności wiejskiej;
- kultywowanie i odnawianie dawnych zwyczajów i tradycji;
- rozwój sportowych nawyków wśród dzieci i młodzieży;
- poprawa kondycji fizycznej dzieci i młodzieży;
- zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży;
- przeciwdziałanie migracji z miejscowości;
- zwiększenie liczby turystów odwiedzających Łęgowo.

Zadania:

Utworzenie Centrum Kulturalno-Sportowego w Łęgowie – etap I

1.1. Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej.

Utworzenie Centrum Kulturalno-Sportowego w Łęgowie – etap II poprzez „Budowę Centrum Sportowego przy Szkole Podstawowej w Łęgowie”

1.2. Utworzenie placu zabaw dla dzieci.

1.3. Utworzenie boiska do gry w piłkę nożną

1.4. Utworzenie boiska wielofunkcyjnego

1.5. Utworzenie miejsca integracji społecznej

1.6. Modernizacja budynku SP świetlicy z zewnątrz, wymiana dachu, ogrodzenie posesji

1.7. Budowa bieżni, skoczni, chodnika, ogrodzenia.

Priorytet II. Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej.

Cele:

- podniesienie atrakcyjności zamieszkania i życia na wsi;
- wzrost atrakcyjności turystycznej sołectwa;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej;
- poprawa stanu środowiska naturalnego;
- poprawa funkcjonalności miejscowości.
- zwiększenie bezpieczeństwa na drodze szczególnie w odniesieniu do dzieci.

Zadania:

2.1. Budowa kanalizacji sanitarnej.

- 2.2. Poprawienie dojazdu na teren kościoła.
- 2.3. Budowa traktu pieszego wzdłuż drogi, prowadzącego do centrum wsi.
- 2.4. Dobudowanie do budynku świetlicy remizy strażackiej.

Priorytet III. Rozwój zasobów ludzkich.

Cele:

- podniesienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- podniesienie ducha przedsiębiorczości;
- promocja sołectwa;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i tradycji lokalnych.

Zadania:

- 3.1. Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców.
- 3.2. Organizacja sołeckich imprez plenerowych.
- 3.3. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Karty zadań ujętych w Planie Odnowy Miejscowości Łęgowo

Zadanie: 1.1. Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej.

1. Opis stanu istniejącego:

W Łęgowie istnieje świetlica wiejska. W ostatnich latach została częściowo zmodernizowana. Władze lokalne za własne środki wyremontowały sanitariaty i dobudowały przedsionek. Wymienione zostały wszystkie okna. Aby świetlica mogła być w pełni wykorzystana, niezbędna jest jeszcze modernizacja sali głównej, a także uzupełnienie wyposażenia. Wymianie podlega podłoga, niezbędne jest zainstalowanie ogrzewania.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- modernizacja świetlicy wiejskiej:

- wymiana pokrycia dachu (m.in. rozebranie i utylizacja płyt azbestowych, pokrycie dachów papą na podłożu drewnianym);
- ocieplenie ścian (m.in. ocieplenie ścian budynku z cegły płytami styropianowymi, montaż parapetów zewnętrznych)
- wymiana stolarki drzwiowej (m.in. montaż drzwi aluminiowych wejściowych, wymiana zawiasów drzwiowych);
- wymiana posadzki (zerwanie posadzki z tworzyw sztucznych, położenie płytek ceramicznych podłogowych);
- okładziny ścian płytkami (m.in. licowanie ścian płytkami ściennymi);
- prace malarskie (m.in. demontaż okładziny sufitu z płyt styropianowych, wewnętrzne gipsowanie i malowanie ścian) ;
- instalacja elektryczna, w tym grzewcza (m.in. montaż grzejników elektrycznych, wymiana puszek włączników i przełączników);

- wyposażenie świetlicy wiejskiej:

- kuchnia gazowa 4-palnikowa + butla na gaz – 1 szt.;
- zestaw komputerowy z oprogramowaniem + drukarka – 1 kpl.;

- zestaw telewizyjny 29 cali z płaskim kineskopem 1szt.;
- antena telewizyjna - 1 szt. ;
- zestaw do tenisa stołowego – 1 kpl.;
- kuchenka mikrofalowa 1szt.;

3. Beneficjenci ostateczni:

- dzieci, młodzież i dorośli z Łęgowa i okolicznych miejscowości;
- w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę.

4. Termin realizacji:

- 2010

5. Koszt zadania:

220 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja z PROW 2007-2013.

Zadanie: 1.2. Utworzenie placu zabaw dla dzieci.

1. Opis stanu istniejącego:

Obecnie na terenie miejscowości Łęgowo nie ma placu zabaw dla dzieci. Młodzi ludzie i dzieci nie mają możliwości korzystania z profesjonalnego sprzętu i infrastruktury sportowej. Powoduje to, iż dzieci mają gorszą kondycję fizyczną, więcej czasu spędzają bez ruchu, co prowadzi do powstawania wad postawy. Utworzenie placu zabaw dla dzieci z pewnością stworzy lepsze warunki do rozwoju prosportowych nawyków wśród młodych ludzi, wpłynie pozytywnie na integrację środowiska lokalnego oraz przyczyni się do zmniejszenia liczby dzieci z wadami postawy. Inwestycja podniesie atrakcyjność turystyczną obszaru.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- wyrównanie terenu;
- zasianie trawy;
- zakup i montaż urządzeń zabawowych dla dzieci (piaskownica, zjeżdżalnia, huśtawki, równoważnia, itp.), wszystkie urządzenia będą nowoczesne i bezpieczne – co będą potwierdzały stosowne certyfikaty,
- ogrodzenie placu zabaw;
- zakup i montaż elementów dodatkowych (ławeczki drewniane, kosze na śmieci).

3. Beneficjenci ostateczni:

- dzieci i młodzież z Łęgowa i okolicznych miejscowości.
- w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę.

4. Termin realizacji:

- 2010

5. Koszt zadania:

70 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja z PROW 2007-2013.

Zadanie: 1.3. Budowa Centrum Sportowego przy Szkole Podstawowej w Łęgowie

1. Opis stanu istniejącego:

W chwili obecnej Łęgowo, które jest jednym z największych sołectw i w którym mieści się jedna z 3 szkół podstawowych na terenie gminy, nie posiada infrastruktury sportowej odpowiadającej powszechnie obowiązującym standardom. Ponadto do szkoły uczęszczają dzieci klasy „0”- sześciolatki, dla których nie ma placu zabaw. Przy Szkole Podstawowej w miejscu planowanej inwestycji istnieją dwa prowizoryczne boiska:

Pierwsze z nich w miejscu planowanego boiska wielofunkcyjnego. To boisko do gry w piłkę koszykową, nawierzchnia asfaltowa wylana w latach 80-tych. Boisko posiada dwie tablice do gry w koszykówkę oraz dwa słupki do rozwieszania siatki. Z uwagi na wiek wyposażenia oraz fakt, że boisko będzie poszerzane, planowany jest demontaż starych i zakup nowych elementów.

Drugie istniejące boisko w miejscu planowanego boiska do gry w piłkę nożną, to prowizoryczne boisko do gry w piłkę nożną, nawierzchnia gruntowa, wyboista, trawiasta. Obiekt posiada dwie prowizoryczne bramki stalowe, przy płycie boiska znajduje się kilka prowizorycznych drewnianych ławek.

Ponadto na terenie szkoły istnieją prowizoryczna żużlowa bieżnia oraz skocznia.

Wszystkie opisane wyżej elementy, ze względu na brak środków oraz upływ czasu wymagają gruntownej renowacji.

3. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- Boisko do gry w piłkę nożną z nawierzchnią z trawy naturalnej;
 - Na obu krótszych bokach boiska oraz na środku zaprojektowane zostały piłkochwyty.
- Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową:
 - zaprojektowano dwa pola gry do koszykówki (w poprzek boiska)
 - pole do gry w koszykówkę (wzdłuż płyty boiska) oraz
 - pole do gry w siatkówkę z ruchoma siatką co umożliwi grę w tenisa ziemnego
 - pole do gry w piłkę ręczną z bramkami montowanymi w tulejach.
- Bieżnia trawiasta wokół boisk.
- Skocznia do skoku w dal – z nabiegiem z projektowanej bieżni
- Plac zabaw;
- Chodnik;
- Ogrodzenie;
- Piłkochwyty;
- Powierzchnia zabudowy boisk po przebudowie – 1226,22 m²
- Powierzchnia zabudowy bieżni – 449,25 m²
- Powierzchnia projektowanych ciągów komunikacyjnych – 149,05m²

Projektowana przebudowa boiska wielofunkcyjnego polegać będzie na wykonaniu nowej podbudowy boiska, na istniejącej nawierzchni z bitumicznej asfaltowej, pod nawierzchnie poliuretanową. Na istniejącej nawierzchni bitumicznej asfaltowej należy wykonać podbudowę z piasku lub pospółki oraz betonu jamistego. Brakujące części nawierzchni bitumicznej należy uzupełnić.

Wokół boiska i opaski utwardzonej projektuje się ogrodzenie panelowe o wysokości 1,5m z bramką wejściową o szer. 1,2m od strony szkoły oraz bramą wjazdową o szer. 2,5m służącą jako wejście ogólnodostępne oraz wjazd techniczny.

Szczegółowy zakres prac zawarty jest w projekcie budowlanym oraz kosztorysie.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy Łęgowa, w szczególności dzieci i młodzież, goście z okolicznych miejscowości;
- uczestnicy biorący udział w rozgrywkach, turniejach sportowych,
- w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę.

4. Termin realizacji:

- 2011-2013

5. Koszt zadania:

400 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja z PROW 2007-2013,

Zadanie: 1.4. Utworzenie miejsca integracji społecznej na wolnym powietrzu.

1. Opis stanu istniejącego:

W Łęgowie nie ma miejsca integracji społecznej w plenerze. Lokalna społeczność spotyka się w budynku świetlicy wiejskiej. Czasem jednak, gdy aura sprzyja, mieszkańcy Łęgowa chcieliby zorganizować wspólną imprezę na powietrzu. By urzeczywistnić te plany należy wybudować zadaszone miejsce na grill, postawić kilka ławeczek, ogrodzić teren.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- wyrównanie terenu;
- zakup i posianie trawy;
- zakup sadzonek drzew i krzewów ozdobnych;
- zakup i montaż ławek;
- zakup i postawienie wiaty;
- utworzenie miejsca na grill i ognisko;
- ogrodzenie terenu.

3. Beneficjenci ostateczni:

- wszyscy mieszkańcy Łęgowa i okolicznych miejscowości;
- w sezonie turystycznym turyści odwiedzający tę okolicę.

4. Termin realizacji:

- 2011-2012

5. Koszt zadania:

50 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja z PROW 2007-2013, fundusz sołecki

Zadanie: 1.5. Modernizacja budynku świetlicy z zewnątrz, wymiana dachu, ogrodzenie posesji.

1. Opis stanu istniejącego:

Wizerunkiem Centrum Kulturalno-Sportowego w Łęgowie jest świetlica, dlatego tak ważne jest aby zadbać o nią z zewnątrz. Najważniejsza na chwilę obecną jest termomodernizacja i wymiana dachu. Eternitowy, nieszczelny dach jest niebezpieczny dla życia i zdrowia ludzkiego, ale także dla sprzętów w świetlicy. Teren budynku powinien być ogrodzony w celu zwiększenia bezpieczeństwa korzystających z niej ludzi.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- termomodernizacja budynku (ocieplenie, wymiana dachu);
- elewacja budynku;
- utworzenie parkingu rowerowego przed budynkiem (zakup i montaż stojaków do parkowania rowerów);
- zakup i ustawienie ogrodzenia posesji.

3. Beneficjenci ostateczni:

- dorośli, dzieci i młodzież z Łęgowa i okolicznych miejscowości;
- w sezonie turystycznym również turyści odwiedzający tę okolicę.

4. Termin realizacji:

- 2010

5. Koszt zadania:

50 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja z PROW 2007-2013, fundusz sołecki

Zadanie: 2.1. Budowa kanalizacji sanitarnej.

1. Opis stanu istniejącego:

Łęgowo nie posiada sieci kanalizacji sanitarnej, aktualnie ścieki sanitarne z gospodarstw domowych gromadzone są w zbiornikach ścieków o złym stanie technicznym, co jest powodem infiltracji ścieków do gleb i wód.

Bezodpływowe zbiorniki ścieków są okresowo opróżniane, a nieczystości wywożone taborem asenizacyjnym do punktu zlewnego oczyszczalni ścieków. Konieczność częstego opróżniania zbiorników stanowi dużą uciążliwość dla mieszkańców oraz wiąże się ze zwiększonymi kosztami.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

Roboty budowlane dla projektowanej kanalizacji sanitarnej obejmują:

- roboty przygotowawcze i porządkowe;
- roboty ziemne (wykonanie wykopów, ułożenie podsypki pod rurociągi, zasypanie wykopów);

- roboty instalacyjne (montaż przepompowni i studni, montaż przewodów wraz z przewiertami pod przeszkodami terenowymi, próby szczelności przewodów);
- roboty drogowe (demontaż i ponowne ułożenie nawierzchni z płyt betonowych).

Wykaz robót z zachowaniem kolejności realizacji poszczególnych obiektów:

- wytyczenie sieci w terenie;
- wykonanie robót porządkujących po trasie sieci z przygotowaniem do wejścia dla sprzętu i tymczasowe zdjęcie nawierzchni utwardzonych;
- lokalizacja poprzez wykonanie wykopów ręcznych odkrywkowych istniejącego uzbrojenia terenu wraz z zaznaczeniem miejsc kolizyjnych;
- przystąpienie do robót ziemnych mechanicznych i ręcznych (wykonanie wykopów);
- wykonanie głównych przepompowni ścieków;
- montaż głównej sieci kanalizacji tłocznej wraz z przewiertami i kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej;
- podłączenie istniejącej sieci kanalizacji grawitacyjnej do sieci projektowanej;
- montaż przydomowych przepompowni ścieków;
- wykonanie przyłączy kanalizacyjnych;
- ponowne ułożenie nawierzchni utwardzonych;
- uporządkowanie terenu po robotach.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy wsi oraz potencjalni inwestorzy i turyści.

4. Termin realizacji:

- 2012-2014

5. Koszt zadania:

3 000 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja z PROW 2007-2013

Zadanie: 2.2. Poprawienie dojazdu na teren kościoła.

1. Opis stanu istniejącego:

Renesansowy kościół jest najcenniejszym zabytkiem Łęgowa, wielu turystów przyjeżdża tu, by go podziwiać. Teren wokół tej budowli sakralnej jest pięknie utrzymany. Z wyjątkiem podjazdu – jego stan techniczny jest zły. Znacznie obniża to atrakcyjność turystyczną miejscowości.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- wyrównanie drogi;
- utwardzenie nawierzchni.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy wsi oraz turyści.

4. Termin realizacji:

- 2012

5. Koszt zadania:

50 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy,**Zadanie: 2.3. Budowa traktu pieszego wzdłuż drogi, prowadzącego do centrum wsi.****1. Opis stanu istniejącego:**

W chwili obecnej w miejscowości nie ma chodnika prowadzącego przez centrum wsi. Istnieje jedynie niewielki fragment traktu pieszego łączący przystanek z figurką. Plac zabaw dla dzieci, świetlica wiejska i boisko usytuowane będą w centrum miejscowości. Zagospodarowanie centrum wsi – utworzenie traktu pieszego (chodnika z polbruk) przyczyni się do podniesienia bezpieczeństwa drogowego w miejscowości oraz znacznie zwiększy atrakcyjność zamieszkania i turystyczną obszaru sołectwa.

Celem operacji jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i komunikacji pieszej oraz wzrost atrakcyjności sołectwa. Rezultatem będzie nowy chodnik wzdłuż głównej drogi przebiegającej przez środek wsi. Inwestycja przeznaczona jest dla wszystkich grup wiekowych mieszkańców sołectwa oraz potencjalnych turystów.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- wyrównanie i utwardzenie terenu;
- zakup i ułożenie kostki brukowej.
- Położenie krawężników,

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy wsi oraz potencjalni inwestorzy i turyści.

4. Termin realizacji:

- 2011

5. Koszt zadania:

260 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja w ramach PROW 2007-2013**Zadanie: 2.4. Dobudowanie do budynku świetlicy remizy strażackiej.****1. Opis stanu istniejącego:**

W chwili obecnej OSP Łęgowo nie ma swojej siedziby. Dawna remiza historycznie połączona była z budynkiem świetlicy wiejskiej. Mieszkańcy wsi chcieliby przywrócić ten stan rzeczy. Planują dobudowę drugiej części do budynku świetlicy.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- prace przygotowawcze (przetarg, kosztorys inwestorski)

- prace remontowe, pozwolenia na budowę)
- prace wykończeniowe

3. Beneficjenci ostateczni:

- Ochotnicza Straż Pożarna Łęgowo

4. Termin realizacji:

- 2011-2012

5. Koszt zadania:

500 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy,

Zadanie: 3.1. Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców.

1. Opis stanu istniejącego:

Nieodpowiednio wyposażone zaplecza lokalowe bardzo mocno utrudniało mieszkańcom podejmowanie inicjatyw mających na celu podniesienie kwalifikacji. W przypadku modernizacji i wyposażenia świetlicy w Łęgowie możliwe będzie zorganizowanie szeregu kursów i szkoleń dla społeczności lokalnej, pozwalających na doskonalenie i nabycie nowych umiejętności oraz rozwijających zainteresowań.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- przeprowadzenie kursu agroturystycznego;
- kurs komputerowy oraz podstaw obsługi internetu;
- szkolenia rozwijające zdolności manualne (wyszywanie, rękodzielnictwo);
- szkolenie z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, obsługi turystów.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy sołectwa i okolicznych miejscowości, w tym dorośli, młodzież i dzieci.

4. Termin realizacji:

- 2010-2016

5. Koszt zadania:

350 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja w ramach EFS, inne źródła finansowania,

Zadanie: 3.2. Organizacja sołeckich imprez plenerowych.

1. Opis stanu istniejącego:

Świetlica wiejska i plac zabaw zlokalizowane będą w samym centrum wsi, obok siebie, boisko – niewiele dalej. Obecnie teren wykorzystywany jest na organizację przeróżnych spotkań integracyjnych: m. in. Dzień Dziecka, piknik rodzinny. Dużym utrudnieniem jest nieodpowiednie wyposażenie tych obiektów. Utworzenie Centrum Rekreacyjno-Sportowego w Łęgowie z całą pewnością zmobilizuje mieszkańców do częstszej organizacji imprez plenerowych.

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

Modernizacja świetlicy wiejskiej, utworzenie placu zabaw dla dzieci i utworzenie boiska pozwoli na zrealizowanie szeregu inicjatyw, w tym również imprez integrujących i aktywizujących społeczność lokalną.

Planowane coroczne imprezy w sołectwie:

- powitanie wiosny;
- turniej piłkarski;
- zawody strażackie;
- letni piknik rodzinny;
- dożynki;
- święto pieczonego ziemniaka;
- Sylwester, itp.

3. Beneficjenci ostateczni:

- mieszkańcy sołectwa i okolicznych miejscowości, w tym dorośli, młodzież i dzieci,
- turyści i odwiedzający Łęgowo.

4. Termin realizacji:

- 2010-2016

5. Koszt zadania:

35 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja w ramach EFS, inne źródła finansowania.

Zadanie: 3.3. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

1. Opis stanu istniejącego:

Dzieci z terenu sołectwa korzystają głównie z zajęć pozaszkolnych organizowanych przez placówki edukacyjne. Po zamknięciu szkoły, w weekendy i wakacje nie mają możliwości korzystania z zajęć edukacyjnych i sportowych. Stan ten zostanie zmieniony dzięki wdrożeniu Planu Odnowy Miejscowości, w tym:

- modernizacji i wyposażeniu świetlicy;
- utworzenie placu zabaw dla dzieci;
- utworzenie boiska wiejskiego

2. Zakres prac planowanych w ramach projektu:

- zorganizowane zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży w świetlicy
- zorganizowane zajęcia sportowo-rekreacyjne na placu zabaw dla dzieci (pod okiem instruktora).
- przeprowadzanie treningów drużyny piłkarskiej.

3. Beneficjenci ostateczni:

- dzieci i młodzież z terenu całej gminy, w tym w szczególności dzieci z Łęgowa.

4. Termin realizacji:

- 2010-2016

5. Koszt zadania:

35 000,00

6. Źródła finansowania: środki własne gminy, dotacja w ramach EFS, inne źródła finansowania,

Rozdział VII Harmonogram wdrażania planu z kosztorysem

Zadanie		Czas realizacji/ koszt w PLN							
		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
PRIORYTET I Utworzenie Centrum Kulturalno-Sportowego w Łęgowie									
1.1.	Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej		220 000,00						
1.2.	Utworzenie placu zabaw dla dzieci		70 000,00						
1.3.	Budowa Centrum Sportowego przy Szkole Podstawowej w Łęgowie			20 000,00	200 000,00	180 000,00			
1.4.	Utworzenie miejsca integracji społecznej na wolnym powietrzu			25 000,00	25 000,00				
1.5.	Modernizacja budynku świetlicy z zewnątrz, ogrodzenie posesji		50 000,00						
PRIORYTET II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej									
2.1.	Budowa kanalizacji sanitarnej				1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00		
2.2.	Poprawienie dojazdu na teren kościoła				50 000,00				
2.3.	Budowa traku pieszego wzdłuż drogi, prowadzącego do centrum wsi			260 000,00					
2.4.	Dobudowanie do budynku świetlicy remizy strażackiej			50 000,00					
PRIORYTET III Rozwój zasobów ludzkich									
3.1.	Organizacja szkoleń i kursów dla mieszkańców		50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
3.2.	Organizacja sołeckich imprez plenerowych		5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00
3.3.	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży		5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00

Rozdział VIII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana przez Radę Sołecką wsi, Sołtysa oraz gminę. Będzie się to odbywać poprzez:

- » budżet gminy na kolejne lata;
- » sprawozdania z realizacji budżetu gminy;
- » tablica informacyjna we wsi Łęgowo;
- » dokumentacja z odbioru robót poszczególnych inwestycji.

Społeczność wiejska będzie się komunikowała poprzez wspólne spotkania wiejskie. Z uwagi na stosunkowo niewielką liczbę mieszkańców można mieć pewność, że informacje dotrą do wszystkich, a także, że każdy dorosły obywatel będzie mógł monitorować zakres oraz stopień wdrażania planu.

Kontakt pomiędzy wsią a gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa oraz aktywnych mieszkańców Łęgowa.

Plan Odnowy Miejscowości Łęgowo powstał przy współudziale mieszkańców tej miejscowości, Rady Sołeckiej oraz gminy Kisielice. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie Partnerów.